

Sygn. akt: I C 957/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Janusz Supiński
Protokolant:	st. sekr. sądowy Urszula Młynarczyk

po rozpoznaniu w dniu 06 grudnia 2016 r. w Giżycku na rozprawie

sprawy z powództwa J. G. (1)

przeciwko W. M.

o zapłatę

I. Powództwo oddala.

II. Zasądza od powoda J. G. (1) na rzecz pozwanego W. M. kwotę 1.000 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

III. Nakazuje pobrać od powoda J. G. (1) na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Giżycku) kwotę 438,40 zł tytułem zwrotu kosztów, tymczasowo wydatkowanych ze środków budżetowych.

Sygn. akt. I C 957/14

UZASADNIENIE

Powód **J. G. (1)** wniósł o zasądzenie od pozwanego W. M. kwoty 52.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lipca 2013 r. do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniósł, że prowadzi działalność gospodarczą (...) w W. przy ul. (...), w ramach której zajmuje się handlem używanymi samochodami. Podał, że jako osoba prywatna sprzedał pozwanemu samochód marki V. (...), nr rej. (...) za kwotę 52.000 zł, nie podpisując formalnej umowy kupna sprzedaży, a pozwany za niego nie zapłacił. Podniósł, że pozwany samodzielnie wypełnił blankiet „Faktura VAT Oryginał” o numery faktury i datę, składając go w Wydziale Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w G. celem zarejestrowania pojazdu. Argumentował, że pozwany samodzielnie sporządził umowę użyczenia przedmiotowego pojazdu w związku z użytkowaniem auta przed jego kupnem, podpisując się w imieniu powoda. Powód zaprzeczył, by podpisywał polisę OC z dnia 18.07.2007 r. twierdząc, że nie ma nic wspólnego z tą polisą (patrz k. 120).

Pozwany **W. M.** wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany nie kwestionował tego, że kupił od powoda przedmiotowy pojazd. Wskazał jednak, że umówioną cenę zapłacił w całości. Podał też, że zawarł z powodem umowę użyczenia pojazdu, by móc go na swoją rzecz ubezpieczyć. Argumentował nadto, że transakcja z powodem związana była z prowadzoną przez niego

J. G. działalnością gospodarczą. Kwestionował także podnoszone przez powoda zarzuty dotyczące wypełnionego druku faktury podnosząc, że nie przerobił otrzymanego od powoda dokumentu. Podniósł zarzut przedawnienia dochodzonego pozwem roszczenia.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód J. G. (1) prowadzi działalność gospodarczą (...) w W., przy ul. (...). W ramach prowadzonej działalności zajmuje się między innymi handlem używanymi samochodami.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 17.07.2007 r. pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy kupna sprzedaży samochodu osobowego marki V. (...), rok prod. 2004, nr rej. (...), nr VIN: (...), którego cena wyniosła 52.000 zł. Strony nie sporządziły w dniu zawarcia transakcji formalnej, pisemnej umowy kupna sprzedaży.

Pozwany nabywając w/w pojazd zostawił powodowi w rozliczeniu pojazd marki V. (...), nr rej. (...), rok produkcji 1999 na kwotę 25.000 zł. Nadto, wraz z pojazdem przekazał powodowi kwotę 27.000 zł.

W dniu 17.07.2007 r. strony sporządziły też dokument pod nazwą „umowa użyczenia” samochodu marki V. (...), nr rej. (...), wedle którego użyczający J. G. (1) oddał w bezpłatne używanie pojazd pozwanemu.

W dniu 17.07.2007 r. powód w/w pojazd ubezpieczył w (...) S.A. (...) Towarzystwie (...), opierając się o „umowę użyczenia”.

W listopadzie 2007 r. pozwany oddał powodowi pojazd V. (...), nr rej. (...) w komis, by go sprzedał. Powód zwrócił pojazd pozwanemu, wobec braku nabywcy.

(dowód: zlecenie sprzedaży- k. 55, pozwany informacyjnie słuchany – k. 67-67v, zeznania świadka H. M.- k. 119v-120, zeznania świadka P. K. k 119, dokument- k. 8, zeznania pozwanego - k. 214v-215, umowa ubezpieczenia- k. 91, zeznania świadka J. B.- k. 214)

Powód w dniu 17.12.2007 r. wystawił fakturę dotyczącą sprzedaży samochodu nr rej. (...), z której wynika, że sprzedającym był (...) w W., nabywcą zaś pozwany. Faktura była opatrzona przez powoda datą wystawienia i numerem faktury. Przedmiotowa faktura została wydana pozwanemu.

(dowód: kopia faktury- k. 6,oryginał faktury- k. 54, opinia biegłego grafologa I. O.- k. 126-140, opinia biegłego grafologa A. W.- k. 173-180)

W 12.2007 r. pozwany oddał przedmiotowy pojazd do komis K- (...), który następnie w styczniu 2008 r. został sprzedany.

(dowód: zeznania P. K. (2)- k. 119-120, zeznania pozwanego- k. 214-215)

Sąd zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie bezspornym było, że powód prowadzi działalność gospodarczą, w ramach której zajmuje się między innymi handlem używanymi samochodami. Bezspornym w sprawie było również to, że pozwany zawarł z powodem umowę kupna sprzedaży samochodu marki V. (...), nr rej. (...). Powyższa bezsporność wynika wprost z twierdzeń samych stron.

Kwestią sporną pozostawało to, na jakich warunkach oraz kiedy strony zawarły umowę, a w szczególności w jaki sposób miała nastąpić zapłata za przedmiot sprzedaży oraz czy doszło ostatecznie do rozliczenia pomiędzy stronami. Drugą kwestią sporną między stronami była zasadność podnoszonego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia.

Odnosząc się do pierwszej kwestii spornej wskazać należy, że w przedmiotowej sprawie strony prezentowały dwa sprzeczne stanowiska: powód podnosił, że sprzedał pozwanemu pojazd i nie otrzymał za to zapłaty, zaś pozwany twierdził, że za przedmiotowy pojazd umówioną cenę uiszczył w dniu zawierania umowy kupna-sprzedaży. W niniejszej sprawie Sąd podzielił stanowisko pozwanego. Za takim rozstrzygnięciem przemawia po pierwsze to, że twierdzenia pozwanego znalazły odzwierciedlenie w zeznaniach powołanych w sprawie świadków, przede wszystkim H. M. (2), P. K. (2) i J. B. (2) (vide k. 67-67v, 214v-215, 119-120). Świadek H. M. przedstawiła przebieg zdarzeń całkowicie potwierdzający wersję pozwanego, świadek P. K. zeznał, że słyszał od powoda, iż ten ostatni rozliczył się z pozwanym z tytułu transakcji feralnego auta, zaś świadek J. B. zaprzeczyła tezm powoda odnośnie tego, jakoby to pozwany ubezpieczał w dniu 17.07.2007 sporny pojazd. Uzupełniające się wzajemnie i korespondujące ze sobą zeznania świadków, wreszcie ich korelacja z twierdzeniami pozwanego, nie tylko pozwoliły na ustalenie stanu faktycznego w przedmiotowym kształcie, ale też dały wyraz wiarygodności twierdzeń pozwanego i tym samym niezgodności tez powoda z rzeczywistością.

Stanowisko pozwanego potwierdziły też sporządzone w sprawie opinie biegłych sądowych z zakresu grafologii. Biegli I. O. i A. W. potwierdzili, że kwestionowane zapisy na fakturze, datowanej na 17.12.2007r. wykonał powód (vide k. 126-140, k.173-180), co wszak stoi w jaskrawej sprzeczności z twierdzeniami tegoż powoda. Sąd w tym kontekście w pełni podzielił wnioski płynące z opinii biegłej I. O. (2) i biegłego A. W. (2). Biegła I. O. zawyrokowała kategorycznie, że kwestionowane na fakturze zapisy zostały nakreślone przez powoda. Biegły A. W. zaś wskazał, że kwestionowane zapisy z dużym prawdopodobieństwem zostały nakreślone przez powoda. Zauważył przy tym, że zgodnie z zasadami grafologicznymi nie ma możliwości wydania opinii kategorycznej tylko i wyłącznie na podstawie cyfr. Tym niemniej zbieżność opinii I. O. oraz A. W. doprowadziły Sąd do konstatacji, iż opinie te należy uznać za fachowe, rzetelne i bezstronne, a wnioski płynące z powyższych opinii nie tylko są jasne i poparte przekonującą argumentacją, ale przede wszystkim są potwierdzeniem niewiarygodności powoda. Na marginesie wskazać jeszcze wypada, że o ile powód kwestionował kolejne opinie biegłych, to ostatecznie – po opinii biegłego A. W., zaniechał krytyki opracowań biegłych, co może sugerować, że pogodził się z zawartymi tamże opiniami. Jednocześnie, będąc przy opiniach biegłych należy wskazać, że Sąd nie uwzględnił sporządzonej w sprawie opinii biegłej sądowej I. S. (1), bowiem nie zawierała ona merytorycznego stanowiska biegłej i jako taka stanowiła ona materiał nie przedstawiający żadnej wartości dowodowej (vide k. 95-105). Biegła I. S., odnośnie dokumentu pod nazwą „umowa użyczenia” badanej w formie kserokopii, podała, że nie można zakwalifikować jej do zleconych badań graficzno-porównawczych. Badana faktura VAT w ocenie biegłej stanowiła zaś zbyt szczupły, nisko zindywidualizowany materiał badawczy, by wyznaczyć w nim dystynktywny zespół cech indywidualizujący grafizm wykonawcy w stopniu umożliwiającym zakwalifikowanie zapisów do zleconych badań graficzno-porównawczych.

Wracając do kwestii wiarygodności wersji stron w niniejszej sprawie dostrzec też należy, że wersja zaprezentowana przez powoda nie znajduje potwierdzenia w zasadach logiki i doświadczenia życiowego. Świadczy o tym fakt przekazania przez pozwanego powodowi spornego auta w listopadzie 2007 roku celem sprzedaży go (vide zeznania pozwanego k. 214v-215, zeznania P. K. (2)- k. 119-119v). Powód wobec braku nabywcy oddał pojazd pozwanemu. Takie postępowanie powoda nie byłoby racjonalne, gdyby pozwany zalegał z zapłatą ceny zakupu pojazdu i jak twierdził powód – pozwany unikał dokonania rozliczenia. Odwrotnie – zwrot pojazdu pozwanemu w listopadzie 2007 roku potwierdza wersję pozwanego o całkowitym rozliczeniu stron z tytułu przedmiotowej transakcji. Czyni to wersję powoda tym bardziej gołosłowną i nie znajdującą żadnego potwierdzenia, ani w zeznaniach świadków, ani w dowodach z opinii biegłych, ani w przedstawianych przez niego dokumentach. Trudno w związku z tym przychylić się do wersji powoda w jakimkolwiek stopniu.

Sumując powyższe Sąd uznał, że w dniu 17.07.2007 r. strony zawarły umowę sprzedaży, zgodnie z treścią przepisu art. 535 k.c. W myśl tej regulacji przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Sprzedaż jest zatem umową dwustronnie zobowiązującą. Skutkiem zawarcia umowy sprzedaży jest zobowiązanie się sprzedawcy do przeniesienia własności rzeczy lub prawa na kupującego oraz zobowiązanie się kupującego do zapłacenia sprzedawcy umówionej ceny. Świadczenie jednej strony jest więc odpowiednikiem świadczenia drugiej strony. W takim ujęciu

umowa sprzedaży ma charakter umowy wzajemnej, w odniesieniu do której znajdują zastosowanie ogólne przepisy dotyczące zobowiązań wzajemnych (art. 487 i następne). Przechodząc na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że bezspornie powód przeniósł na pozwanego własność pojazdu i wydał mu go, pozwany zaś odebrał przedmiot sprzedaży i zapłacił umówioną cenę. W efekcie roszczenie powoda należało uznać za bezpodstawne i orzec jak w pkt I wyroku. Dodatkowo można jedynie wskazać, że o ważności dokonanej w myśl art. 535 k.c. umowy nie przesądza fakt, że strony nie przewidziały dla jej zawarcia formy pisemnej, bowiem obowiązujące przepisy takiej formy nie wymagają. Przepisy kodeksu cywilnego odnoszące się do sprzedaży nie zawierają szczególnych unormowań w zakresie zawarcia i formy umowy sprzedaży. Podlegają one ogólnym regułom prawa cywilnego, których podstawą jest reguła dowolności w zakresie dochodzenia do porozumienia co do umowy oraz formy czynności prawnej. Formę umowy sprzedaży kodeks cywilny reguluje w kilku przepisach ze względu na przedmiot umowy oraz na szczególne ukształtowanie uprawnień stron. Przykładowo można wskazać wymóg zachowania formy szczególnej w odniesieniu do sprzedaży przedsiębiorstwa (art. 55¹ k.c.), przy której wymagana jest forma pisemna z podpisami stron poświadczonymi notarialnie (art. 75¹ § 1 k.c.).

W tym miejscu należy odnieść się jeszcze do „umowy użyczenia” pojazdu, zawartej w dniu 17.07.2007r.. W kontekście ustalonego powyżej faktu, że w dniu 17.07.2007 strony zawarły skutecznie umowę sprzedaży spornego auta, sporządzenie przez te same strony dokumentu pod nazwą „umowa użyczenia” pozostaje poza przedmiotem niniejszego postępowania, a analiza owego dokumentu jest bezcelowa dla określenia dokonania lub niedokonania zapłaty za samochód przez pozwanego. Jedynie na marginesie można wspomnieć, że taka umowa, wobec przejścia własności pojazdu na pozwanego, nie mogła wywierać żadnych skutków prawnych, a wszelkie dokonane na jej podstawie czynności pozostają nieważne. Kwestia jednak celu, dla którego strony zawierały takie porozumienie, okoliczności samego zawarcia umowy, działania stron w oparciu o taki dokument mogłyby być przedmiotem zainteresowania odnośnych organów w innych postępowaniach, ale dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy kwestie te pozostają marginalne.

Zagadnieniem, na które należy jeszcze zwrócić uwagę, to faktura z dnia 17.12.2007r. Wystawienie owej faktury przez powoda jako osobę prowadzącą działalność gospodarczą dookreśliło strony umowy sprzedaży z 17.07.2007r. i ostatecznie potwierdziło fakt zawarcia samej umowy. Wprawdzie data faktury nie pokrywa się z datą zawarcia umowy, ale w niniejszym procesie nie jest to kwestia pierwszoplanowa. Istotnym wszak jest podważenie twierdzeń, lansowanych przez powoda, jakoby sprzedawał pojazd pozwanemu jako osoba fizyczna, niezależnie od prowadzonej działalności gospodarczej, gdy tymczasem wystawienie faktury, po raz kolejny podważyło autentyczność słów powoda.

Zajmując się w tym miejscu drugą kwestią sporną, tj. podnoszonym w sprawie zarzutem przedawnienia roszczenia wskazać należy, że wobec oczywistej bezzasadności roszczenia powoda, okoliczność ta nie miała dla przedmiotowej sprawy znaczenia. Niemniej jednak, gdyby uznać roszczenie powoda za zasadne, to i tak należałoby stwierdzić jego przedawnienie, a to w myśl art. 554 k.c. Zgodnie z w/w przepisem roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy, roszczenia rzemieślników z takiego tytułu oraz roszczenia prowadzących gospodarstwa rolne z tytułu sprzedaży produktów rolnych i leśnych przedawniają się z upływem lat dwóch. Przepis art. 554 k.c. skraca zatem termin przedawnienia określony w art. 118 k.c. i powoduje, że gdyby nawet przyjąć, że pozwany nie zapłacił powodowi ceny nabycia, to i tak dochodzone roszczenie jako przedawnione podlegałoby oddaleniu.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania Sąd w myśl art. 535 k.c. i następne a contrario orzekł jak w pkt I sentencji.

O kosztach procesu Sąd orzekł w myśl art. 98 k.p.c., zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Przedmiotową sprawę w całości przegrał powód. Sąd w związku z tym zasądził na rzecz pozwanego od powoda kwotę 1.000 zł tytułem uiszczonej przez pozwanego zaliczki na biegłego, o czym w pkt II sentencji.

Sąd zasądził nadto od pozwanego kwotę 438,40 zł tytułem zwrotu kosztów, tymczasowo wydatkowanych ze środków budżetowych Skarbu Państwa. Kwota ta wynika z kosztu sporządzonych w sprawie opinii biegłych, które wyniosły

więcej niż uiszczono na ten cel przez strony zaliczki, a kwotą stanowiącą nadwyżkę należało obciążyć stronę przegraną (2000 zł- 390 zł- 548,40 zł- 1500 zł= 438,40 zł). O powyższym Sąd orzekł jak w pkt III sentencji.